

Sammanträdestid	Tisdag 19.8.2025 kl. 11.30 – 13.00	
Sammanträdesplats	Skarpansvägen 30, Torshavn	
Beslutande	<u>ORDINARIE</u>	<u>ERSÄTTARE</u>
	☒ Nina Fellman, ordf.	☐ Anna Holmström
	☐ Sven-Anders Danielsson, vice ordf.	☒ Runar Karlsson
	☒ Simon Påvals	☐ Tom Forsbom
	☐ Christian Dreyer	☐ Julia Lindfors
	☐ Jana Eriksson	☒ Jan-Anders Öström
	☒ Christina Nukala-Pengel	☐ Ewa Danielsson
	☒ Egil Mattsson	☐ Andreas Henriksson
Föredragande och sekreterare	☒ Katarina Dahlman, föredragande	☒ Åsa Andersson, sekreterare
Övriga närvarande	☒ Paulina Eklund §§ 100,101	☒ Jenny Tildeman § 100
	☒ Pamela Sjödahl §§ 100,103	☒ Sarah Holmberg § 100
	☒ Susann Peltonen § 100	☒ Jimmy Hellgren § 100
	☒ Mikaela Brandt-Lindholm §§ 100,104–108	
Paragrafer	§§ 97 - 108	
Underskrift	Ordförande	Sekreterare
	 _____ Nina Fellman Ordförande	 _____ Åsa Andersson Sekreterare
Protokolljustering	Ort och tid Mariehamn den 19.8.2025 _____	
Sammanträdet är kungjort	Mariehamn den 14.8.2025	
Protokoll framlagt till påseende	Ort och tid Mariehamn den	
Intygar	_____	
Utdragets riktighet bestyrker	Ort och tid Mariehamn den	
Underskrift	_____	

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

ÄRENDEN:

- § 97 Sammanträdet sammankallande och beslutsförhet
- § 98 Protokolljustering
- § 99 Godkännande och komplettering av föredragningslistan
- § 100 Budgetuppföljning och helårsprognos 2025
- § 101 Begäran om yttrande över ett lagförslag om ändring av landskapslagstiftningen om barnskydd, barnomsorg och grundskola
- § 102 Delegering av rätten att utse och befullmäktiga representanter vid förbundsstämmor och andra externa sammanträden
- § 103 Rättelseyrkande över tjänstemannabeslut gällande bostadsanpassning
- § 104 Rättelseyrkande över tjänstemannabeslut gällande utkomststöd
- § 105 Rättelseyrkande över tjänstemannabeslut gällande utkomststöd
- § 106 Rättelseyrkande över tjänstemannabeslut gällande utkomststöd
- § 107 Rättelseyrkande över tjänstemannabeslut gällande utkomststöd
- § 108 Rättelseyrkande över tjänstemannabeslut gällande utkomststöd

Denna möteskallelse har utfärdats samt anslagits på anslagstavlan för offentliga kungörelser i Mariehamn den 14.8.2025

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

Bilagor:

1. Budgetuppföljning jan-jun och helårsprognos 2025
2. Utfall jan-juni 2025
3. Helårsprognos 2025 augusti
4. Kostnadsutveckling kommuner 2021–2025
5. Begäran om yttrande över lagförslag barnskydd, barnomsorg och grundskola

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

SAMMANTRÄDETS SAMMANKALLANDE OCH BESLUTFÖRHET

§ 97

BESLUT:

Sammanträdet konstaterades vara lagenligt sammankallat och beslutfört.

PROTOKOLLJUSTERING

§ 98

BESLUT:

Till protokolljusterare valdes Simon Påvals.

Protokollet justeras tisdag 19.8.2025.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

GODKÄNNANDE OCH KOMPLETTERING AV FÖREDRAGNINGSLISTAN

§ 99

BESLUT:

Förbundsstyrelsen godkände föredragningslistan.

§ 101 Hemställan från Eckerö kommun
avfördes från listan

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Organ	Datum	Nr
Förbundsstyrelsen	19.8.2025	9/2025

BUDGETUPPFÖLJNING OCH HELÅRSPROGNOS 2025

§ 100

Bilagor:

1. Budgetuppföljning jan-jun och helårsprognos 2025
2. Utfall jan-juni 2025
3. Helårsprognos 2025 augusti
4. Kostnadsutveckling kommuner 2021–2025

Helårsprognos 2025 – kommunernas betalningsandelar

Enligt helårsprognosen beräknas kommunernas betalningsandelar till KST bli cirka 365 000 euro högre än budgeterat. Denna ökning förklaras främst av följande faktorer:

1. Fler klienter och högre vårdpriser – ökade kostnader för boendeplatser både inom och utanför Åland.

Barnskyddet

Kostnadsökningen beror på ett större antal vårddygn inom förstärkt institutionsvård än beräknat. Institutionsplaceringar är avsevärt dyrare än familjevård, och utfallet förväntas bli cirka 211 vårddygn över budget, till ett högre dygnspris. Därtill har flera nya placeringar inom familjevården tillkommit. Kostnader för arvoden och ersättningar till familjevårdare beräknas överstiga budget.

Medel avsedda för familjerehabilitering på institution används delvis för att täcka underskottet, men trots sådana om disponeringar beräknas underskottet för placeringskostnaderna uppgå till cirka 171 000 euro.

Vid Tallbacken har beläggningen varit hög, vilket har förhindrat besparingar på vikariekostnader. Familjeboendet hade per 31.7.2025 totalt 1 484 vårddygn (helårsbudget 1 200 dygn) och skyddshemmet har redan nått samma nivå som för hela 2024. KST har därför informerat landskapsregeringen om att den i förskott utbetalda skyddshemsersättningen riskerar att överskridas och att man vid behov kommer att ansöka om tilläggsfinansiering.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

Funktionsservice

Budgeten för köp av boendeplatser utgick från 2024 års behov. Några avtal har avslutats, men flera nya klienter i behov av heldygnssomsorg har tillkommit. De genomsnittliga dygnspriserna för köpta platser har dessutom stigit. Vissa överföringar till primärkommuner har försenats på grund av oklarheter kring gränsdragningen mot äldreomsorgen.

2. Större behov av stöd i hemmet – ökade kostnader för hemservice och personlig assistans.

Funktionsservice

Ett antal klienter har omfattande behov av hemservice och personlig assistans. KST ser över samtliga beslut inom området och avser bland annat att ändra rutiner för fakturering samt ser över möjligheterna att planera och tidsbestämma insatserna mer exakt.

3. Högre utbetalningar av utkomststöd

Kostnaderna för utkomststöd förväntas överstiga budget med 355 000 euro, främst på grund av:

- Neddragningar i sociala förmåner under 2024.
- Nedläggningen av Ålands förläggning, vilket ökat antalet klienter.

Från januari till juni 2025 har 1 905 beslut om utkomststöd fattats, jämfört med 1 742 under samma period 2024. Antalet klienter har ökat från 547 till 681. KST erhåller inte längre statlig ersättning för flyktingars utkomststöd. Däremot erhåller hemkommunen så kallad kalkylerad ersättning, av vilken KST erhåller en procentuell andel.

Det grundläggande utkomststödet är en lagstadgad rättighet och kan inte begränsas. Kompletterande och förebyggande stöd kan justeras, men måste alltid föregås av individuell behovsbedömning. Socialtjänsten och vuxensocialarbetet arbetar med förebyggande och långsiktiga insatser för att minska beroendet av stöd.

Samlad ekonomisk bild

De budgeterade verksamhetskostnaderna beräknas överskridas med cirka 0,9 miljoner euro (+2,4 %) under 2025. Högre intäkter, lägre avskrivningar och bättre finansnetto gör att kommunernas betalningsandelar ändå bara ökar med cirka 365 000 euro.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

Kostnadsökningarna är i stor utsträckning kopplade till lagstadgade rättigheter och klientökningar, vilket begränsar möjligheterna till besparingar. Ledningsgruppen arbetar med att identifiera åtgärder för att bromsa utvecklingen, men socialvårdens kostnader påverkas starkt av antalet klienter, vårdbehov, prisnivåer och lagstiftning.

För att sätta KST:s kostnadsutveckling i ett sammanhang har en jämförelse gjorts med den socialvård som är kvar i de större kommunerna. Under perioden 2021–2025* har kostnaderna ökat enligt följande:

- KST totalt: +21,9 %
- Mariehamn, äldreomsorg: +18,9 %
- Jomala, äldreomsorg: +80,4 %
- Finström, äldreomsorg: +19,7 %
- Lemland, äldreomsorg: +23,3 %

* bokslut 2021–2024, budget 2025

KST:s ökning ligger i nivå med flera av de större kommunerna, medan Jomala sticker ut med en markant högre kostnadsutveckling.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen antecknar informationen till kännedom och skickar prognosen till kommunerna för kännedom.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt att godkänna förslaget.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

BEGÄRAN OM YTTRANDE ÖVER ETT LAGFÖRSLAG OM ÄNDRING AV LANDSKAPSLAGSTIFTNINGEN OM BARNSKYDD, BARNOMSORG OCH GRUNDSKOLA

§ 101

Landskapsregeringen ber om yttrande över ett lagförslag om ändring av landskapslagstiftningen om barnskydd, barnomsorg och grundskola, se bilaga 5. Synpunkterna ska för att kunna beaktas vara landskapsregeringen tillhanda senast den 21 augusti 2025. Remissvaren skickas till registrator@regeringen.ax.

Med anledning av Ålands landskapsregerings begäran om utlåtande (5.6.2025) gällande lagförslag om ändring av landskapslagstiftningen om barnskydd, barnomsorg och grundskola, inkommer härmed Kommunernas socialtjänst k.f. (nedan KST) med utlåtande.

Barnskyddslagen ska tillämpas på motsvarande sätt som i riket

KST ser det som nödvändigt att barnskyddslagens tillämpning i landskapet Åland inte avviker från tillämpningen i riket. Eftersom handböcker och praxis inom området utgår från rikets lagstiftning kan åländska speciallagar inte avvika i sådana delar där enhetliga tillämpningar krävs.

Kommunens skyldighet att som boende- eller vistelsekommun ordna barnomsorg samt kostnadsansvar

I enlighet med vad som framkommer i lagförslaget stämmer det att praxis har varit att barnets hemkommun tidigare och nu stått för kostnader för barnomsorgen och grundskoleundervisningen för barn som är placerade i vård utom hemmet på Åland, även om barnet varit placerad i en annan kommun. Det är viktigt att bestämmelsen också stadgas i lag då barnomsorgsplats i kommunen där barnet är placerat är av största vikt för att barnets och familjehemmets vardag ska kunna fungera. För barnskyddet är det mycket svårt att hitta familjevårdare/familjehem för placerade barn, och på grund av den ständiga bristen på familjevårdare kan kommungränser inte beaktas när familjehem väljs. Ofta finns endast ett enda tillgängligt alternativ som fyller de krav som ställs. Det hör därmed till undantagen att barnskyddet kan ordna med familjevård i barnets hemkommun.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

Vård utom hemmet

Med vård av barn utom hemmet avses att vården och fostran av ett omhändertaget barn, ett i brådskande ordning placerat barn eller ett barn som placerats med stöd av ett interimistiskt förordnande enligt 83 § ordnas utanför hemmet (Barnskyddslagen 49 §). Det innebär att lagförslagets tillämpning också omfattar barn som är t.ex. brådskande placerade på KST:s egen barnskyddsenhet Tallbacken i Mariehamn. Eftersom en brådskande placering sker oplanerat är det praxis att barnets skolgång fortsätter, i alla fall inledningsvis, i barnets skola i hemkommunen. Det kan då uppstå behov av skolskjuts mellan Tallbacken och barnets skola. Också denna elevskjuts ska då ersättas av barnets hemkommun, inte av Tallbacken/KST.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen beslutar att lämna ovanstående utlåtande på lagförslaget om ändring av landskapslagstiftningen om barnskydd, barnomsorg och grundskola

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt att godkänna förslaget.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

DELEGERING AV RÄTTEN ATT UTSE OCH BEFULLMÄKTIGA REPRESENTANTER VID FÖRBUNDSSTÄMMOR OCH ANDRA EXTERNA SAMMANTRÄDEN

§ 102

Förbundsstyrelsen föreslås fatta beslut om att delegera rätten till förbundsdirektören att, vid behov, utse och befullmäktiga representanter från Kommunernas socialtjänst (KST) att delta vid förbundsstämmor och andra externa sammanträden av betydelse där KST är part, medlem eller annars formellt inbjuden.

Syftet med delegeringen är att säkerställa en smidig och effektiv representation i situationer där snabb hantering krävs eller där ordinarie delegation från styrelsen inte hunnit fastställas. Genom denna delegering ges förbundsdirektören möjlighet att utse lämplig personal eller förtroendevald att företräda KST i sådana sammanhang.

Delegeringen gäller för möten där KST har rätt eller skyldighet att delta, exempelvis som medlem i ett samarbetsorgan, ett kommunalförbund eller annan aktör där representation är nödvändig. Förbundsdirektören ska i samband med varje sådan utnämning skriftligen dokumentera vem som utses och inom vilken ram fullmakten gäller.

Beslutet föreslås gälla tills vidare och kan vid behov omprövas av förbundsstyrelsen.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen godkänner delegering av rätten att utse och befullmäktiga representanter vid förbundsstämmor och andra externa sammanträden till förbundsdirektören.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt att godkänna förslaget.

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

RÄTTELSEYRKANDE ÖVER TJÄNSTEMANNABESLUT GÄLLANDE BOSTADSANPASSNING

§ 103

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

RÄTTELSEYRKANDE ÖVER TJÄNSTEMANNABESLUT GÄLLANDE UTKOMSTSTÖD

§ 104

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

RÄTTELSEYRKANDE ÖVER TJÄNSTEMANNABESLUT GÄLLANDE UTKOMSTSTÖD

§ 105

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

RÄTTELSEYRKANDE ÖVER TJÄNSTEMANNABESLUT GÄLLANDE UTKOMSTSTÖD

§ 106

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

RÄTTELSEYRKANDE ÖVER TJÄNSTEMANNABESLUT GÄLLANDE UTKOMSTSTÖD

§ 107

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks

Kommunernas socialtjänst k.f.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Organ

Datum

Nr

Förbundsstyrelsen

19.8.2025

9/2025

RÄTTELSEYRKANDE ÖVER TJÄNSTEMANNABESLUT GÄLLANDE UTKOMSTSTÖD

§ 108

Protokolljusterarnas signatur	Protokoll framlagt till påseende	Utdragets riktighet bestyrks